

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 90/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] bez právneho zastúpenia, proti predvolaniu na znalecké psychiatrické vyšetrenie vyšetrovateľom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej centrály osobitných druhov kriminality, Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a enviromentálnej kriminality, oddelenie Nitra a proti postupu Krajskej prokuratúry v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 225/23/4403 a „I PO-V-33/023/4403“ a proti postupu Okresného súdu Nitra takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa podaním doručeným ústavnému súdu 30. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na inú právnu ochranu, čl. 17 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) predvolaním sťažovateľa ako obvineného na znalecké psychiatrické vyšetrenie vyšetrovateľom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej centrály osobitných druhov kriminality, odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a enviromentálnej kriminality, oddelenia Nitra (ďalej len „vyšetrovateľ“), ako aj postupom krajskej prokuratúry. Zároveň žiada, aby ústavný súd „*prikaz na vykonanie vyšetrenia*“ zrušil. Ústavnou sťažnosťou sa zároveň domáha vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 40 ústavy postupom okresného súdu a žiada, aby bola „*vec*“ vrátená okresnému súdu a ten aby rozhodol v zmysle § 352 ods. 2 písm. d) a f) Civilného sporového poriadku. Navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh bolo možné zistiť, že uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-561-NCK-ENV-NR-2023 z 1. mája 2023 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin pytliactva, prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov a prečin týrania zvierat. V rámci predmetného trestného

stíhania bol sťažovateľ predvolaním vyšetrovateľa z 2. decembra 2024 vyzvaný, aby sa dostavil na znalecké psychiatrické vyšetrenie 6. decembra 2024 o 7.00 h. Medzi prílohami ústavnej sťažnosti sa nachádza aj textový dokument zo 4. decembra 2024 adresovaný Národnej centrále osobitných druhov kriminality a krajskej prokuratúre k sp. zn. 2 Pv 225/23/4403 a 1 PO-V-33/023/4403, sťažnosť (okrem iného aj) proti predvolaniu vyšetrovateľa. Pod spisovou značkou 1 PO-V-33/023/4403 je vedené konanie na Okresnej prokuratúre Nitra.

3. Vo vzťahu k napadnutému postupu okresného súdu a Krajského súdu v Nitre z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom z 5. septembra 2024 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia proti žalovanej Fakultnej nemocnici Nitra, ktorým by jej súd uložil povinnosť *„zabezpečiť neurologické vyšetrenie vrátane skríningu mozgu, prípadne iných vyšetrení po dohodnutí termínu písomnou formou do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia ako aj zabezpečiť areál žalovanej spôsobom, aby do neho nevstupovali jedince psa domáceho“*. Okresný súd uznesením č. k. 51C/42/2024-16 z 9. septembra 2024 jeho návrh zamietol. Krajský súd odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil uznesením č. k. 26Co/57/2024-107 zo 17. októbra 2024.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie čl. 17 ústavy napadnutým predvolaním na znalecké psychiatrické vyšetrenie na 6. december 2024, ktoré mu bolo doručené až 5. decembra 2024, aby nemal čas nárokovať si porušenie práv obvineného. Proti predvolaniu podal sťažnosť s odôvodnením, že podľa § 148 ods. 2 Trestného poriadku na vyšetrenie duševného stavu obvineného je potrebný príkaz súdu a v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie. Keďže je predvolanie podpísané vyšetrovateľom Policajného zboru, ten sa ním dopustil trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa. K porušeniu čl. 50 ústavy dochádza podľa sťažovateľa tým, že 22. júla 2024 žiadal o pridelenie obhajcu, k čomu do dňa podania ústavnej sťažnosti nedošlo. Z ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal aj presunu spisu do iného kraja, najvhodnejšie na Krajskú prokuratúru v Prešove. Svoje pochybnosti o postupe a podozrenie z trestnej činnosti príslušníkov Policajného zboru, ako aj krivej svedeckej výpovede Obecného úradu [REDAKOVANÉ] vyvodzuje zo zmarenia vyšetrovania jeho trestného oznámenia vedeného pod ČVS:PPZ-2213/NCK-ENV-NR-2022 vo veci poškodenia historického tehlového múru koreňmi invazívneho stromu pajasah žliazkatý, ako aj zo skutočnosti, že 17. augusta 2023 nahlásil podozrenie z nezrovnalostí pri čerpaní prostriedkov Európskej únie v súvislosti s nákupom traktora, na čo nadväzovalo vykonanie domovej prehliadky u sťažovateľa 24. septembra 2023, počas ktorej mu bol zadržaný (aj) notebook, čím mu malo byť zabránené v podávaní ďalších podnetov a trestných oznámení. Podľa jeho názoru by nezávislí príslušníci Policajného zboru či okresný prokurátor za existujúceho skutkového stavu považovali za páchatel'ov obecný úrad a poľovnícke združenie. No tí, naopak, zo sťažovateľa ako poškodeného vykonštruovali obvineného. Skutkový stav má spočívať v tom, že obecný úrad neuskutočnil odchyt psov ani mačiek, ani deratizáciu a poľovnícke združenie odstrelilo iba sedem jedincov kuny lesnej, preto potkan hnedý, mačka domáca a kuna lesná neoprávnene vstupujú na jeho pozemok a spôsobujú škody na zdraví a majetku. Sťažovateľ tak bol nútený zakúpiť si živolovné i nohuzadrživacie pasce.

5. V súvislosti s namietaným porušením čl. 40 ústavy uvádza, že Fakultná nemocnica Nitra definitívne odmietla poskytnúť sťažovateľovi neurologické vyšetrenie, z čoho vyvodzuje porušenie § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach

a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov, ako aj zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania [(§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. V tejto súvislosti už opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie iba také podanie, ktoré spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom.

8. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom, nemožno od neho očakávať formálne bezchybné podanie. Ústavný súd nemôže rozumne vyžadovať, aby sťažovatelia právni laici, ktorí sa naň obracajú, namietali v podaniach konkrétne označené články ústavy alebo medzinárodných dohôrov spolu so zodpovedajúcou ústavnoprávnou argumentáciou. Napriek uvedenému však minimálnou požiadavkou musí byť ucelený opis skutkového stavu, prípadne vyjadrenie nespokojnosti s postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré podľa sťažovateľa odôvodňuje nutnosť zásahu ústavného súdu. Ústavný súd musí mať možnosť z obsahu podania prinajmenšom posúdiť predostreté okolnosti so zameraním sa na existenciu možných porušení základného práva alebo slobody, aby mohol zvoliť ďalší postup (IV. ÚS 49/2021, I. ÚS 268/2022, I. ÚS 95/2024).

9. V nadväznosti na popísané skutočnosti je potrebné uviesť, že ústavnej sťažnosti chýba konzistentná argumentácia ako podstatná požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, z ktorej by sa dalo vyvodiť, akým spôsobom mali byť porušené práva sťažovateľa. Je pritom základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať aj právne argumenty (ústavnoprávnou argumentáciu), aj keď ústavný súd od laického sťažovateľa neočakáva právne kvalifikované odôvodnenie. Sťažovateľ síce označil aj články ústavy, ktoré považuje za porušené, avšak tieto nie je možné prepojiť s jasnou skutkovou či ústavnoprávnou argumentáciou.

10. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že jeho úlohou nie je hádať alebo si domýšľať, v čom má spočívať porušenie namietaných práv sťažovateľa (I. ÚS 95/2024).

11. Vzhľadom na zistený rozsah nedostatkov ústavnej sťažnosti a jej neurčitost' ústavný súd nedokáže identifikovať základné parametre umožňujúce posúdiť splnenie procesných podmienok, ako aj prieskumných mantinelov pre ďalší postup ústavného súdu v konaní.

12. Podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach predbežne prerokovanej veci neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na to, že v danom prípade sa nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale esenciálnych obsahových náležitostí (absencia zrozumiteľného petitu a konzistentného odôvodnenia). Označené ustanovenie zákona o ústavnom súde totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019).

13. Uvedené nedostatky v súhrne zakladajú dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že nemá náležitosti ustanovené zákonom.

14. Sťažovateľ nepreukázal ani splnenie zákonnej podmienky byť v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a pripojiť k ústavnej sťažnosti príslušné plnomocenstvo (požiadavka plynúca z § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

15. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavnej sťažnosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ ani nepožiadaval o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V ústavnej sťažnosti uvádza, že v konaní pred ústavným súdom je nútený zastupovať sa sám, keďže na jeho mnohopočetné žiadosti o právne zastúpenie oslovení advokáti nereagovali, resp. jeden z nich oznámil, že s rozhodnutiami súdov súhlasí.

16. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde pritom ústavný súd môže ustanoviť sťažovateľovi právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom len v prípade, ak o to sťažovateľ ústavný súd požiada, pričom ústavný súd takejto žiadosti vyhovie za súčasného splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery sťažovateľa a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (II. ÚS 233/2021).

17. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (požiadavka plynúca z § 34 zákona o ústavnom súde) a chýbajúcu žiadosť o ustanovenie advokáta ústavným súdom (a o to viac preukázanie opodstatnenia prípadnej žiadosti) je možné ústavnú sťažnosť odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná navrhovateľom bez zastúpenia.

18. K napadnutému postupu vyšetrovateľa ústavný súd nad rámec uvedeného pripomína, že jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity

právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

19. Aj samotný sťažovateľ uvádza, že proti napadnutému predvolaniu vyšetrovateľa podal sťažnosť, pričom z ústavnej sťažnosti ani jej príloh nie je zrejmé, či resp. s akým výsledkom sa s týmto jeho podaním vysporiadal príslušný orgán činný v trestnom konaní.

20. Preskúmaniu tejto časti ústavnej sťažnosti tak bráni aj nedostatok právomoci ústavného súdu, čo zakladá dôvod jej odmietnutia aj podľa § 56 ods. 2 písm. a) s spojením s čl. 132 ods. 1 ústavy.

21. V závere ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde], a preto nie je vylúčené, aby sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť opakovane, avšak po splnení všetkých zákonných podmienok a s uvedením relevantnej skutkovej a právnej argumentácie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu